

بررسی ۴۰ ساله پریتونیت سلی در ایران

دکتر حسین فروتن* دکتر هادی غفرانی** دکتر شهرام میر مؤمن** دکتر علی اکبر حاج آقا محمدی***

Study of TB peritonitis in Iran during recent 40 years

H.Frootan H.Ghofrani Sh.Mirmoemen A.Hajaghamohammadi

Abstract

Background: Prevalence of tuberculosis is considerable in developing countries and its first manifestation maybe peritonitis. The prevalence of disease in all of the countries maybe increased with HIV contamination in future years.

Objective: To assess the clinical and paraclinical aspects of the TB peritonitis in two teaching hospitals of Tehran university in recent forty years.

Methods: This retrospective study was done on patients that admitted in Tehran's Imam khomeini and Amiralam hospitals between 1959 to 1999 confirmed TB peritonitis diagnosis with smear, pathology or culture.

Findings: Samples were 183 patients (35 male and 148 female) with 29.5 ± 14.24 years on average. Disease in female is seen more than male ($P < 0.05$). The most prevalent signs of the disease were abdominal distension (78%), weight loss (75%), fever (75%), abdominal pain (62%) and abdominal mass (40%). Pulmonary tuberculosis was seen in 78 patients (43%). PPD was positive in 157 patients (85%). Estimated sedimentation rate was 67.7 and above 100 in 23% of patients. Ascitis was present in 150 patients (81.9%) that more than 90% were exudative with lymphocyte predominant. Bloody ascitis was present in 23.3%. Laparoscopy was done in 100 patients and pathology was positive in 75% of them.

Conclusion: Noticing the results, the TB peritonitis must be considered in young patients specially women with abdominal pain and mass, fever, weight loss and positive PPD test. Laparoscopy or laparotomy is definite diagnostic way for TB peritonitis.

Keywords: Tuberculosis, TB Peritonitis, Exudative Ascitis, Tuberculin Test, Laparoscopy

چکیده

زمینه: اولین تظاهر بیماری سل ممکن است به شکل پریتونیت باشد. با گسترش آلودگی HIV ممکن است شیوع این بیماری در همه کشورها در سال های آینده افزایش یابد.

هدف: مطالعه به منظور ارزیابی جنبه های بالینی و پیرابالینی پریتونیت سلی در بیماران بستری در دو مرکز آموزشی - درمانی دانشگاه تهران در ۴۰ سال اخیر انجام شد.

مواد و روش ها: این مطالعه توصیفی گذشته نگر بر روی بیماران مراکز آموزشی - درمانی امام خمینی و امیراعلم تهران که در سال های ۱۳۳۸ تا ۱۳۷۸ بستری و تشخیص پریتونیت سلی ایشان توسط آسیب شناسی، آزمایش مستقیم یا کشت تأیید شده بود انجام گرفت. اطلاعات مربوط به علائم بالینی و آزمایشگاهی، یافته های تصویربرداری و رژیم درمانی و پاسخ به درمان جمع آوری شدند.

یافته ها: از ۱۸۳ بیمار مورد مطالعه ۳۵ نفر مرد و ۱۴۸ نفر زن با میانگین سنی 29.5 ± 14.24 سال بودند. بیماری در زنان ۴/۲ برابر بیش تر از مردان بود ($P < 0.05$). شایع ترین علائم بیماری به ترتیب اتساع شکم (۷۸٪)، کاهش وزن (۷۵٪)، تب (۷۳٪)، درد شکمی (۶۲٪) و توده شکمی (۴۰٪) بود و در ۷۸ بیمار (۴۳٪) شواهدی از سل ریوی نیز دیده شد. ۱۵۷ بیمار (۸۵٪) تست توبرکولین مثبت داشتند، متوسط ESR بیماران ۶۷/۷ بود و ۲۳٪ بیماران ESR بالای ۱۰۰ داشتند. ۱۵۰ بیمار (۸۱/۹٪) آسیب داشتند که بیش از ۹۰٪ نوع اگزوداتیو با اکثریت لنفوسیت بود و ۲۳/۳٪ بیماران نیز آسیب خونی داشتند. از ۱۰۰ بیماری که لاپاراسکوپی شده بودند، ۷۵٪ یافت شناسی مثبت داشتند.

نتیجه گیری: با توجه به یافته ها، در بیماران جوان (به خصوص خانم ها) که با مجموع علائم درد شکم، توده، تب، کاهش وزن و PPD مثبت مراجعه می نمایند، باید تشخیص پریتونیت سلی در نظر گرفته شود. تشخیص قطعی اغلب بیماران توسط لاپاراسکوپی یا لاپاراتومی داده می شود.

کلید واژه ها: سل، پریتونیت سلی، آسیب اگزوداتیو، تست توبرکولین، لاپاراسکوپی

* دانشیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

** استادیار دانشگاه علوم پزشکی تهران

*** استادیار دانشگاه علوم پزشکی قزوین